

L'Espanya republicana, amb el senyor Alcalà Zamora al cap, s'ha sumat al dol del nostre poble en aquesta jornada inoblidable

100

I tots els que seguiren les despulles del President. Molt
ahir anaven com una host arrenglada i vigilant. Mort com
viu, el President no ha dubtat a dur els catalans a la Unió per
l'Establiment de la República.

L'estada a Barcelona del President de la República

ments polítics, els socis no
vixeran d'assistir, per tal de
enviar impressions.

En auto fins a la Generalitat arribat de molts altres autos amb els viatgers que arribaren de Madrid i W.

GENOVÉ

tots els compradors de calçat

al Passeig de Gràcia tots els tramvies i autobusos deturats, amb els soatres crissats de manifestants immòbils, com

dire la circulació de cotxes i t'amb
ries no sols als carrers del trajecte
sinó a tot el centre de la ciutat.

...autobusos deturats, amb els seients
erizats de manifestants immòbils com

Pitarra i Fontova

per Jeroni Zanné

Al teatre Cervantes, de Buenos Aires, un aplaudiment va rebre ara fa poc un homenatge al gran actor Lleó Fontova, com a propulsor que fou del nostre teatre en la seva etapa inicial.

Aquest homenatge pot dir-se que va ésser com una consagració, puja que vivia l'obra representada — El ferrer de tall, de Pitarrà, que fou, com és sabut, un dels èxits cabdals de Lleó Fontova —, va tenir la virtut de donar la nota tendra, la familiar, en allò que respecta al tret emotiu que brolla tot adollit d'ignorances llunyanes, de sentiments, de la sang... La família — fills i nets — de Fontova, que són artistes com ell, van contribuir a fer possible una major identificació espiritual entre els assistents a l'acte, car van posar-hi aquella sentor anímica, que és tant com dir que hom era davant matris de l'actor homenatjat, en veure actuar els seus descendents, tots omorosos per la recordança i aduix entusiasmats per l'acolliment que els catalans de Buenos Aires van donar a la crida que hom va fer-los, perquè, amb llur presència, l'homenatge fos un motiu de joia per a aquells qui serveixen memòria de Lleó Fontova, perquè són sang de la seva mateixa sang.

Arran d'aquesta vetllada memorable, Jeroni Zanné, el poeta que fa tanta onya dels catalans, ha publicat el següent notable estudi sobre les figures de Pitarrà i Fontova:

Les generacions literàries, cadascuna al seu moment, cometen els corresponents pecats d'injustícia contra les generacions anteriors i llurs tpus representatius. Excepcions? N'hi ha per a confirmar la regla.

Cada generació, representant d'una estètica nova o emmallevada, dogmatitzant i pontificant. Les característiques de les altres estètiques són considerades errors essencials o accidentals.

Noms gloriosos són soterrats. No sentien ni pensaven com llurs crítics. Després... el que ve després de verges motiva grans sorpreses. Aparicions de cadàvers es decreen en llurs tombes, on causen els enterradors a fàls de cadàvers autèntics. Un treball de revisió i depuració és convenient de tant en tant. Això ens porta, aprofitant una excel·lent avinentesa — l'homenatge a Lleó Fontova (pare) celebrat al teatre Cervantes pel Casal Català i sota la direcció de Joan B. Lluch, un dels aspectes del qual fou la representació de "El ferrer de tall" — a parlar breument de Frederic Soler (Pitarra), mort que segueix vivint i que no expressa desigs d'una mort artística.

La figura del fundador del Teatre Català — perquè una cosa és precursor i una altra cosa fundador — la veiem avui amb un sentit més exacte i sota una claror més lúcida que anys enrera, anys plens de subjectivisme i partidismes.

Els defectes de Pitarrà, originats per la manca d'una sòlida cultura, podem dir que són relatius: prenen relleu quan l'autor s'allunya de si mateix per a volar amb ales alienes, i s'atenuen i gairebé desapareixen sempre que el "coneixement de si mateix" predomina a guisa de lema, conscientment o inconscientment.

El "el català que ara es parla", aquell català absurd i xavacà, ple de castellanismes i de tota mena d'impresses lèxiques i sintàctiques? Però... quin català podia escriure Pitarrà, que no era gramàtic ni filò-

leg, ni humanista, sinó rellotger; que no es guiava més que per ço que veia, sentia i pensava, i que possiblement tenia per única documentació algunes lectures apresades referents a les èpoques i personatges que devia evocar i presentar?

Pesant més que tots aquests defectes, les qualitats de Pitarrà mereixen la màxima atenció.

A Pitarrà li plaia que els cascavells del joglar vestit de coloraines alternessin amb les espases dels cavallers i les barretines de l'assenyada i la seriosa pàgessa catalana.

Ha de viure l'art exclusivament de veritats? De veritats anímiques, sí; de convencionalismes... qui podrà absolutament defugir-los? En té Pitarrà i en té l'home! Cadascun a la seva manera, però convencionalisme a fi de comptes. I la mateixa vida, no en té, de convencionalismes?

L'art és una fusió de veritats i mentides, de realitats i somnis. I si a través del somni i de la mentida traspuja un fons humà — una veritat — palpitant, càlid i alhora fresc, per més falses que siguin les aparenances, l'autor del miracle mereix l'aplaudiment, el respecte i els honors públics.

"Les joies de la Roser", "El ferrer de tall", "La dida" i altres, són creacions profundament humanes, altes "veritats" malgrat els convencionalismes que les envolten. Els tipus que les espleten són fills de la naturalesa. Són veritats flotant sobre una mar de mentides. I això és la vida; aquest és el veritable sentit vital del món. I les veritats no s'enfonsen perquè són nedadores expertes i no naufragues extenuades. Les ones de la mentida res no hi poden.

Garbellant, garbellant, podríem llançar al foc una munió de creacions llanquesques, amb el perill, però, de perdre algunes joies isolades... En laire, de totes passades, la figura del creador que donà vida a tantes expressions del món conscient i del subconscient; del fecundíssim forjador de coscos i d'ànimes ben catalanes, fruits i flors de la terra; de qui feu del teatre una ferma columna de catalanitat literària i política, i que obrí el camí a altres dramaturges polser de més volada i amb tota certitud, de més cultura, però no més interessants i significatius que l'autor de "El ferrer de tall".

El nom de Pitarrà porta aparellat el de Lleó Fontova. Són el comedígraf i el comediant que s'entenen i es completen.

Poc direm del darrer, perquè no fa molts dies, en la conferència donada al Casal Català pel Sr. Joan B. Lluch, aparegué clarament dibuixada i espiritualitzada la figura de l'actor. Amb una documentació riquíssima, de primera mà i procedent de fonts insospitables, el senyor Lluch ens donà un treball que mereix els honors del llibre, perquè, de més a més, és ple d'emoció i d'esperit artístic.

La glòria d'un actor, quan la mort li ha segat la vida, és l'eta de recordances, d'opinions escrites o verbals, i d'aquella mena de prestigi autològic, que és com un resso d'aplaudiments i de lloances que segueix flotant en l'atmosfera de l'art i que no vol extingir-se.

Es tot el que resta de Lleó Fontova. Una vida prolongada a través de la mort...

Però, no. Sortosament, una documentació muda, eloqüentíssima dins la seva mudesa, conserva i perpetua alguns dels moments cabdals de l'actor, i dona idea del que devia ésser les seves interpretacions teatrals: la meravellosa col·lecció de retrets, on s'hi veu Fontova encarnant els tipus més distints, les característiques morals i físiques més diverses. Cada una d'elles és una fac d'aquella vida plena de matissos; com

si posses el do d'anular-se davant l'èsser fíctici que el cridava perquè en fos un ésser real, Fontova desapareixia i prenia una altra personalitat transitòria; però que en el moment culminant de l'encarnació era tan exacta, tan viva i tan "ella", que amb tota certesa sobrepassava les idees al seu respecte preconcebudes.

Co que Pitarrà deu a Fontova és impagable. Perquè — això no vol dir rebaixament de les valors de l'autor, que ja hem reconegut — els personatges de Pitarrà, aquells tipus tan característics i tan catalans de la ciutat i del camp, informats d'una psicologia no sempre fàcil d'exterioritzar evitant el grotesc o l'exageració, gloriaven arribant a l'ànima del públic — ànima col·lectiva que davant la bellesa escènica s'individualitza — sense la personalitat d'un actor com Fontova, que sabia donar-los una vida, una empena i un sentit real que possiblement anaven molt més enllà de la concepció originària?

Mereixuts i ben mereixuts han estat els homenajes tributs a la memòria de Lleó Fontova.

Són l'agraïment dels catalans a qui posseï el do d'entendre's i d'interpretar-los. A qui amb les paraules, els gestos, les actituds; amb tota l'ànima i tot el cos; amb la transformació de la pròpia personalitat, passà per l'escena del Teatre Català sempre el mateix i sempre un altre.

Sempre el mateix, perquè hi havia un art invariable — l'art de Fontova — que amb igual amorositat i comprensió era aplicat a tots els personatges, essencials o secundaris, i que mitjançant una escrupolositat de la més fina llei, dels secundaris en feia figures de primer rang.

Sempre un altre, perquè dins de cada personatge hi havia un Fontova diferent. Hi havia un actor de vol enlairat que no es repetia, i que, aduix quan les característiques morals i físiques de certs personatges oferien semblances entre si, ell sabia trobar les diferències i els matissos que defugien l'examen superficial, però que són clars com la llum del sol per a un esperit tan analista, detallista i tan conscient com Lleó Fontova, que de l'ànima sabé treure-ne una florada de lluminositats i del cos un motlle sensible a totes les formes.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Urquinaona

DEMA, A LA NIT
ESTRENA

EN SESSIO DE GALA

Una sumptuosa opereta
còmica de gran espectacle

90
minuts de
RISA
LOCA

CON
L'AMIC
HARDY

DENNIS KING
FRA DIAVOLO
(HERMANO DIABLO)

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Urquinaona

DEMA, A LA NIT
ESTRENA

EN SESSIO DE GALA

Una sumptuosa opereta
còmica de gran espectacle

90
minuts de
RISA
LOCA

CON
L'AMIC
HARDY

DENNIS KING
FRA DIAVOLO
(HERMANO DIABLO)

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

CATALUNYA

Exit definitiu de Irusta, Fugazot, Demare, Alady i Rafael Arcos

EN SESSIO DE GALA

Una sumptuosa opereta
còmica de gran espectacle

90
minuts de
RISA
LOCA

CON
L'AMIC
HARDY

DENNIS KING
FRA DIAVOLO
(HERMANO DIABLO)

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Adquiriu les vostres localitats amb anticipació per a aquesta grandiosa estrena.

Espectacles

Teatres

TEATRE COMIC

TEATRE COMIC
AVUI, tard, a les 8. Gran melange. L'han
(CON EL PELO SUELTO)
I EL PAIS DE LAS MADAS. Nit, a les 9
d'11. I cada mit. L'extras ; CON EL PELO
SUELTO! Triomf de Mercedes Garbajal
I tota la Compañia

TEATRE APOLO
 Telefon 15900. Companyia VILA-DAVI
 A les cinc: **ELS PASTORETS A BEY-**
LEM; els Reals d'Orient rebran les car-
 tes dels petits. Avui i demà, a un quart
 d'onze: **LES DONES SAN QUANYAT**,
 d'Alfons Roura. Demà, a les cinc: **EL**
MISTERI DE LA QUARTA AVINGUDA,
 Bulaca i entrants, una peseta.

Gran Teatre Espanyol
Companya de JOSEP SANTPERE
Primera actuació: directors:

A NOLLA : A ANTEAGS
 Avui, dijous, tarda, a dos quarts de 3,
 i mit, a les deu. Cartell barrilloc d'in-
 nocents. Cocktail de vodevils
 1er., **QUINA NIT...** (vodevil d'ara)
 2on., **EN ROSENITO**
 (vodevil modernista)
EL BARO DE LA NIGALA

(voderii ghele)
RASPUTIN
(voderii sonor rus)
Recorden sempre aquest nom:
PAPA VERD
Es despatxa a compladoria i al Centre
de Localitats

Cinemes

COLISEUM

Avui, tarda, a les 4. Nit, a les 10:
REVISTA PARAMOUNT. LA MU-

JER MOORENA (documental espor-
tivo). **EL MANISERO** (dibujos) I
SI YO TUVERA UN MILLON
Són films Paramount

URQUINAONA
TELÉFONOS 25627-2496*
Tardes, sessió continua de 4 a 8:
Nit, a les deu:

VAMPIRESAS 1933
Demà, nit, estrena, en sessió de
gran gala, de l'espectacular opere-
la còmica

FRA DIAVOLO

per Stan Laurel i Oliver Hardy
Es desparten localitats amb tres
dies d'anticipació

SESSIÓ CONTINUÏTAT DE 3 TARDI A 1 MATINADA.
Sessió, 1 pla. Avui, a les 4, canvi de
programa. Els amigues espectadors de
les tres posen, pel mateix preu, veurà
el programa d'estima. **CURIOSITATS**
MUNDIALS. Interessants reportajes: El
Moylone. **EL PAIS DE LES JOGINES.**

NOTICIARI FOX SONOR internacional: campionat de motos a Nord-América; els nous pilots de l'armada aèria anglesa.

**Lesquadreta adina francesa acaba el son-
raid africà, i altres. ANIMALS EXCEN-
TRICS, documental sonor**

L'Amore
Avut tarda, de 4 a 8: nit, a les 10:
gran èxit d'Annabella en la deliriosa
comèdia

EL PADRINO IDEAL
amb Jean Murat

CINE RAMBLAS
Rambla Centre, 84 i 86 - Tl. 12372
Agrup. COMICA, REVISTA
ANNY Y LOS CARTEROS
controlada por Anny Ojeda
Como tu me deseas

UNA GRAN CROCE IN VIA Garibaldi
di espansione
(SARDEGNA COMUNALE)

SALO VICTORIA
Valencia, 289 i 291. - Telèfon 729386

Ayut, diuenos, tarda, a les quatre. Prime-
ra sessió escolar: **SOMBRAS DEL CIR-
CO**, Catifa Mágica. **LEGION PERRUNA**
COMEDIE. **RELAMPAJO DEPORTIVO**
SHORTS. **CHINEN**. **PAGE LOS DIABLOS**

ROYALTY, comica, per Fanny, **MICKY**
EN ALASKA, difusiva sonora. Preu bu
lques, única localitat: 153 ptes. També
lligada. VII, a dos quarts de deu.
SOMERS DEL CAIRO
O TUDO O NADA
per James Cagney i Marlon Nixon. V

Una hermanita deliciosa
comedia musical adaptada en francés
por Mary Henry & Noel Noel
Dinámico, divertido, cantos completos de pro-
gramas **EL TESTIGO SORPRENDENTE**
DEJAME PASAR LA NOCHE CONTIGO
ópera

CINEMA PARIS
ANGEL TRUDA
5 nuit: **REVISTA**, Eilian Harvey

John Boreas en la defensiva opuesta
MIS LABIOS ENGARAN, con El
Brendel. Triófilo de Buenos Aires
y Marta Thiele, en la formidable
producción ZILLAGROT
Dolores Vaccaro

SPLENDID CINEMA
Conceit de Cant. 217 - Telefon 20618
Avui se celebra el 400è aniversari de la fundació de la ciutat de Sant Cugat del Valles.

EL MONSTRUO DE LA CIUDAD
per Jean Harlow y Lewis Stone.
ESCLAVITUD
per Dorothy Jordan y Alexandre Kirkland.
DIVINOS SONOS
Estrena en exclusiv sulo per la superpro-
ducció M. G. M.
PIEDRAS DE DEBER

PIERNAS DE FIERRO
por Buster Keaton, Jimmy Durante
y Telling Todd

PIERNAS DE FIERRO
por Buster Keaton, Jimmy Durante
y Telling Todd

PIERNAS DE FIERRO
por Buster Keaton, Jimmy Durante
y Telling Todd

PIERNAS DE FIERRO
por Buster Keaton, Jimmy Durante
y Telling Todd

PIERNAS DE FERFIL
per Buster Keaton, Jimmy Durante
y Telling Todd

PIERNAS DE FIERRO
por Buster Keaton, Jimmy Durante
y Telling Todd

ALMACENES JORBA

ELS REIS MAGICS

Els infants, en escriure'ls la carta sol·licitant les joguines de llur predilecció, els han d'indicar els nostres Magatzems, on podran admirar la més gran i meravellosa

Exposició de joguines

Des de les més petites i senzilles fins a les més originals i complicades, tot el que el geni humà ha creat per a l'esbarjo, instrucció i deport de la infantesa, ho trobareu exposat als departaments de planta baixa, segon i tercer pisos.

Dintre de pocs dies quedarà instal·lada l'artística i monumental Bústia on els infants podran disposar llurs cartes.

Es regala un bonic Calendarj als compradors
Visiteu la interessantíssima Exposició d'Art Antic
I el Pessebre Instal·lat al quart pis

CAFE - BAR - RESTAURANT

Ooberta a la carta

Servel durant totes les hores hàbils per a la venda

ALMACENES
JORBA
BARCELONA
MARBESA